

KOMMUNAL FÖRFATTNINGSSAMLING FÖR FALKÖPINGS KOMMUN

Avgifter och ersättning för personer med insatser enligt Socialtjänstlagen, Hälso- och sjukvårdslagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Typ av dokument	Föreskrifter för avgifter och ersättning
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Fastställd	2024-12-02, § 183
Ersätter dokument	Ersätter 2021/453 Föreskrifter om avgifter och ersättningar för personer med insatser enligt socialtjänstlagen, hälso-och sjukvårdslagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade antagen av KF den 29 november 2021 § 131
Diarienummer	KS 2024/712
Giltighetstid	2025-01-01 och tills vidare
Dokumentet gäller för	Socialnämnden
Dokumentansvarig	Utredare
Tidpunkt för aktualitetsprövning	Vid eventuella förändringar

Innehåll

1. Lagar och utgångspunkter	5
1.1 Kommunal angelägenheter enligt kommunallag (2017:725)	5
1.2 Avgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL	5
1.3 Avgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), LSS	6
2. Kommunens självkostnad.....	7
3. Förbehållsbelopp	7
3.1 Beräkning av förbehållsbelopp i Falköpings kommun.....	7
Förbehållsbeloppet fastställs årligen utifrån de i socialtjänstlagen angivna kriterierna. Avgifter och kostnader baseras utifrån konsumentverkets referensvärde för levnadskostnader och gällande prisbasbelopp. Nedan beskrivs de grunder som gäller för fastställande av förbehållsbeloppet.....	7
3.2 Minimibelopp	7
3.2.2 Individuell del.....	8
3.2.2.1 Höjning av minimibeloppet.....	8
3.2.2.2 Minskning av minimibeloppet.....	9
3.3. Bostadskostnad	10
3.3.1. Bostadskostnad i hyreslägenhet.....	10
3.3.2. Bostadskostnad i bostadsrätt.....	10
3.3.3. Bostadskostnad vid fastighetsinnehav	11
3.3.4. Bostadskostnad i särskild boendeform	11
3.3.5. Jämkning av dubbel bostadskostnad	12
4. Avgiftsunderlag	12
4.1. Beräkning av avgiftsunderlag för makar och sambor.....	13
4.2. Överskott av kapital från försäljning av egen bostad	13
4.3. Avsaknad av egen inkomst.....	13
4.4. Skuldsanering och utmätning	13
4.5. Förälders ersättningsskyldighet vid placering av barn och ungdomar.....	13
4.6. Insamling av uppgifter.....	14
5. Avgift för hemtjänst m.m. inom maxtaxa och högkostnadsskydd	14
5.1. Maxtaxa och högkostnadsskydd.....	14
5.2.1. Hemtjänst i ordinärt boende	14
5.2.2. Hemtjänst i särskilt boende	15
5.2.3. Avgift för makar/sambor	16
5.2.4. Trygghetslarm.....	16

5.2.5. Kontaktperson.....	16
5.2.6. Korttidsvistelse	16
5.2.7. Dagverksamhet	17
5.2.8. Avgift för boendestöd.....	17
5.2.9 Kommunal hälso- och sjukvård.....	17
6. Avgifter utanför maxtaxa och högkostnadsskydd	18
6.1. Matavgifter	18
6.1.1. Matavgift vid särskilt boende	18
6.1.2. Matavgift vid korttidsvistelse SoL	18
6.1.3. Matavgift vid korttidsvistelse LSS	19
6.1.4. Matavgift vid dagverksamhet	19
6.1.5. Matavgift vid matdistribution.....	19
6.2. Avgift för resor till dagverksamhet	19
6.3. Flyttstäd inom särskilda boende för äldre	20
6.4. Avgift för transport av avlidna	20
7. Avgift för familjerådgivning	20
8. Avgift vid stöd- och hjälpinsatser för vuxna	20
9. Ersättningar utanför maxtaxa och högkostnadsskydd	21
9.1 Habiliteringsersättning vid daglig verksamhet.....	21
10. Föräldrars ersättningsskyldighet vid placering av barn och ungdomar.	21
11. Avgiftsbefrielse vid frånvaro.....	22
11.1. Avgiftsbefrielse av hemtjänstavgift.....	22
11.2 Avgiftsbefrielse för övriga avgifter	22
12. Inträde eller utträde under pågående kalendermånad	22
12.1. Hemtjänstavgift vid in- eller utträde.....	22
12.2. Övriga avgifter vid in- eller utträde.....	23
13. Avgiftsbeslut, delegation och överklagande.....	23
14. Debitering av avgifter m.m.....	23
14.1. Debitering av den enskilde	23
14.2. Debitering av personer med insatser i annan kommun	24
14.3. Debitering av personer som tillfälliga vistelser i Falköpings Kommun	24
14.4. Påminnelse- och inkassoavgifter	24
14.5. Debitering av avgift när kostnaden ersätts av annan än mottagaren av hemtjänst m.m.....	24

15. Ändring av avgift.....	24
15.1. Retroaktiv rättelse av avgifter	25
16. Omräkning av belopp	25
17. Särskild prövning.....	25
18. Bilaga 1. Socialtjänstlag (2001:453)	26
19. Bilaga 2. Socialtjänstförordning (2001:937)	28
20. Bilaga 3. Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)	28
21. Bilaga 4. Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade	30
22. Bilaga 5. Förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade	31
23. Bilaga 6. PFS 2018:10 Pensionsmyndighetens föreskrifter om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostadskostnad för år 2023 (2014:11)	31
24. Bilaga 7. Underlag för rutiner kring omhändertagande av avlidna	32
26. Bilaga 9. Övriga underlag för beräkning	36

1. Lagar och utgångspunkter

1.1 Kommunala angelägenheter enligt kommunallag (2017:725)

Kommuner och regioner får enligt 2 kap. 5 § ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning. Lag (2019:835)

Avgiften får enligt 2 kap. 6 § kommunallagen inte överstiga *kommunens självkostnad*. Självkostnadsprincipen innebär att kommunen inte får ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaden för de tjänster eller nyttigheter som kommunen tillhandahåller. Enligt kommunallagen 2 kap. 3 § ska kommunen behandla sina medlemmar lika, och vid fastställandet av avgift ska hänsyn tas till *likställighetsprincip*, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

1.2 Avgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL

Grunder för avgifter framgår av SoL 8 kap. Avgifter.

Enligt 8 kap. 1 § SoL framgår att ”Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde vårdtagaren. Kommunen får dock, utom i fråga om barn, ta ut ersättning för uppehållet av den som på grund av missbruks av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Socialnämnden ska även arbeta för att förebygga och motverka missbruk av spel om pengar. Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut varje dag. För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut skälig ersättning.”

Det högsta belopp för ersättning för uppehälle som kommunen får ta ut vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär enligt 8 kap. 1 § SoL första stycket, framgår av 6 kap. 1 § socialtjänstförordningen, se bilaga 2.

Kommunen har enligt 8 kap. 2 § SoL möjlighet att för ”familjerådgivning, verksamhet för barn och unga enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär, föräldrautbildning inför adoption, hemtjänst, dagverksamhet, bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra stycket eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken eller för annan liknande social tjänst ta ut *skäliga avgifter* enligt grunder som kommunen bestämmer.”

Av 6 kap 2-3 §§ socialtjänstförordningen (2001:937) framgår föräldrars skyldighet enligt 8 kap. 1 § andra stycket SoL att bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem än det egna, och att det bestäms enligt samma grunder som om det gällde att bestämma betalningsskyldighet för var och en av dem enligt 19 kap. socialförsäkringsbalken.

Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken.

Finns speciallagstiftning (SoL och hälso- och sjukvårdslagen, HSL) som begränsar avgiftsuttaget ska de reglerna tillämpas i stället för självkostnadsprincipen och likställighetsprincipen.

I fråga om avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende finns ytterligare bestämmelser i 8 kap. 3–9 §§ SoL. I detta inryms även avgifter för kommunal hälso- och sjukvård enligt 12 kap. 1 eller 2 § eller kap. 14 1 §

HSL, och förbrukningsartiklar enligt 12 kap. 6 § HSL. Utdrag från 8 kap. 1–9 §§ SoL, och 17 kap. § 8 HSL framgår av bilaga 4.

1.3 Avgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387), LSS

Grunder för avgifter framgår av LSS 18-21 §§, Avgifter m.m.

Utgångspunkten är att stöd och service som ges enligt LSS ska vara avgiftsfri. Av 21 § LSS framgår att kommunen inte får ta ut någon avgift för de insatser som ges enligt LSS i andra fall än de som anges i 18-20 §§.

Av 18 § LSS framgår att ”Av den som enligt beslut av Försäkringskassan är berättigad att få assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken får avgift för personlig assistans tas ut inom ramen för sådan ersättning”. Det innebär att kommunen kan uppbära den enskildes ersättning för de timmar som kommunen utför åt Försäkringskassan.

Enligt 19 § LSS får ”skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter tas ut av den som har hel allmän ålderspension, hel sjukförsäkring eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer.”

”Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader” och ”Kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov.” Enligt 6 § förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade ska här även beaktas kostnader på grund av funktionshindret som inte täcks på annat sätt.

Föräldrar till barn och ungdomar under 18 år och som inte bor i föräldrahemmet är skyldiga att i skälig omfattning bidra till kommunens kostnad för omvårdnaden. 20 § LSS anger att ”Om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av denna lag, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.”

Enligt 5 § förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade gäller föreskrifterna i 6 kap. 2 - 4 §§ socialtjänstförordningen (2001:937) om föräldrars skyldighet att bidra till kommunens kostnader.

Utdrag från 18-21 §§ LSS , samt 5-6 §§ förordning om stöd och service till vissa funktionshindrade framgår av bilaga 5.

2. Kommunens självkostnad

Kommunens självkostnad beräknas för varje verksamhetsområde med ledning av det senaste årets bokslut. Angivna avgifter är beräknade inom ramen för kommunens självkostnad.

3. Förbehållsbelopp

Med förbehållsbelopp menas det belopp som den enskilde ska ha rätt att behålla av sina egna medel innan avgift får tas ut för hemtjänst, boendestöd, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård.

Vid LSS-insatser ska den enskilde tillförsäkras goda levnadsvillkor (7 § LSS). Omvårdnadsinsatser enligt LSS är avgiftsfria, men i anslutning till en insats får skäliga avgifter tas ut för bostad, fritidsaktiviteter samt kulturella aktiviteter. Hänsyn måste tas till att det ska finnas tillräckliga medel för den enskildes personliga livsuppehälle och behov av mat, kläder, dagliga resor, fritidssysselsättning, tandvård och läkarvård.

Förbehållsbeloppet består av ett minimibelopp, vilket i sin tur är uppdelat på en individuell del.

Den enskildes minimibelopp och bostadskostnad är den enskildes förbehållsbelopp.

3.1 Beräkning av förbehållsbelopp i Falköpings kommun

Förbehållsbeloppet fastställs årligen utifrån de i socialtjänstlagen angivna kriterierna. Avgifter och kostnader baseras utifrån konsumentverkets referensvärde för levnadskostnader och gällande prisbasbelopp. Nedan beskrivs de grunder som gäller för fastställande av förbehållsbeloppet.

3.2 Minimibelopp

Minimibeloppet ska enligt 8 kap. 7 § alltid per månad utgöra lägst en tolftedel av

- 1,4789 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller
- 1,2066 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet ska täcka normalkostnader för följande poster

- Livsmedel, alla måltider
- Kläder och skor, fritid, hygien
- Förbrukningsvaror
- Dagstidning, telefon
- Möbler och husgeråd
- Hemförsäkring
- Hushållsel
- Resor
- Tandvård
- Öppen Hälso- och sjukvård, samt läkemedel

Minimibeloppet ska aldrig behovsprövas, utan utgörs av ett lägsta belopp.

Minimibeloppet ska endast minska enligt de i lagen angivna förutsättningarna. Med makar/sambor avses inte sammanboende släktingar, så som mor och dotter eller två syskon.

3.2.2 Individuell del

3.2.2.1 Höjning av minimibeloppet

Kommunen ska höja minimibeloppet i skälig omfattning om nedanstående kriterier inträffar samtidigt.

- När den enskilde har ett varaktigt behov av ett högre belopp på grund av särskilda omständigheter. Med varaktighet menas att behovet minst ska förekomma större delen av ett år.
- När behovet avser ett inte oväsentligt högre belopp än minimibeloppet. Med ett inte oväsentligt högre belopp avses en merkostnad per månad på lägst 200 kr utöver minimibeloppet.
- När behovet avser en sådan levnadsomkostnad som faller in under begreppet ”normal levnadskostnad”

Vanligtvis behöver kommunen således ej höja minimibeloppet vid tillfälliga extrainkomster eller regelbundet återkommande små extrakostnader.

Exempel på situationer när det kan finnas skäl att höja minimibeloppet är följande.

- Fördyrade kostnader för en post som anges i minimibeloppet.
- Fördyrad kostnad för den färdiglagade mat som erhålls genom kommunen för enskilda sin har hemtjänstinsatser i ordinärt boende eller särskilt boende, vid korttidsvistelse och dagverksamhet.
- Kostnad till följd av personens funktionstillstånd.
- Kostnad för god man

För att kompensera yngre personer med funktionsnedsättning höjs minimibeloppet med 10 % för personer under 65 år. Beloppet utgör lägst en tolfedel av

- 1,62679 gånger prisbasbeloppet per månad för ensamstående, och
- 1,32726 gånger prisbasbeloppet per månad för makar och sambor

Den enskildes kostnad för god man ska medföra att minimibeloppet höjs med detta belopp. Enskild kan ha kostnader för god man vid följande tillfällen.

- Tillgångar som överstiger två prisbasbelopp, eller
- Inkomster efter avdrag enligt inkomstskattelagen som överstiger två prisbasbelopp.

Uppgifter om den enskildes kostnader för god man kan inhämtas från kommunens överförmyndarmyndighet.

Personer som på grund av bristande förmåga att själv tillreda mat och som beviljats matdistribution eller matbistånd på kommunens matservering för äldre och personer med funktionsnedsättning kompenseras för sina merkostnader för att kunna ges tillgång till den färdiglagade maten.

Minimibeloppet höjs med mellanskillnaden mellan matpriset och den beloppspost som finns avsatt för mat/livsmedel i minimibeloppet. Kostnaden för distribution av maten påverkar inte minimibeloppet eftersom den kostnaden ligger inom ramen för hemtjänstavgiften och maxbeloppet.

3.2.2.2 Minskning av minimibeloppet

Kommunen får minska minimibeloppet endast om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som anges i 8 kap. 7 § andra stycket SoL därför att:

- kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet
- kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende eller posten tillhandahålls kostnadsfritt.

Minimibeloppet får inte minskas med motivering att den enskilde under en viss månad ej har kostnader för en post i minimibeloppet.

I Falköpings kommuns äldreboenden tillhandahålls förbrukningsvaror, vissa hygienvaror, hushållsel, linne, husgeråd, säng och nattduksbord samt möbler i gemensamma utrymmen. Socialnämnden ska årligen med tillämpning från den 1 januari göra en beräkning och fastställande av de poster som den enskilde inte har någon kostnad för i äldreboendet tex. förbrukningsvaror, hemutrustning så som säng och sängbord samt hushållsel. Konsumentverkets referensvärde används även som utgångspunkt.

3.3. Bostadskostnad

Den enskildes faktiska bostadskostnad är en del av förbehållsbeloppet. Endast bostadskostnad för en bostad per hushåll läggs till förbehållsbeloppet, den bostad där man rätteligen ska vara folkbokförd.

Makar/sambor delar lika på bostadskostnaden. Vid boende i särskild boendeform får endast bostaden i denna särskilda boendeform läggas till förbehållsbeloppet.

Uppgifter om bostadskostnad hämtas från Pensionsmyndigheten/Försäkringskassan för person som har bostadstillägg/bostadsbidrag. Övriga lämnar själva uppgift om hyra i samband med inkomstförfrågan.

Den som trots påminnelse inte lämnar uppgift om bostadskostnad och kommunen inte heller har uppgift från Pensionsmyndigheten/Försäkringskassan beräknas bostadskostnaden till 0 kr per månad.

I de fall bostadskostnaden inte följer av en avtalad hyra eller fastställd årsavgift följer kommunen Pensionsmyndigheten/Riksförsäkringsverkets föreskrifter för beräkning av bostadskostnad för bostadstillägg/bostadsbidrag, Se vidare i PFS 2018:10, bilaga 6.

3.3.1. Bostadskostnad i hyreslägenhet

Bostadskostnad för hyrd bostad är den avtalade hyran inklusive uppvärmningskostnader och med tillägg av avgifter som obligatoriskt ingår i den avtalade hyran eller fastställda årsavgiften. Därtill kan tillkomma kostnader för bostaden som kan vara uppvärmning av bostaden, vattenförbrukning i bostaden, bostadens andel i sophämtning och för varmvatten.

Kostnad för hushållsel räknas inte som bostadskostnad.

3.3.2. Bostadskostnad i bostadsrätt

Bostadskostnad för en bostad i en bostadsrätt är den fastställda årsavgiften inklusive uppvärmningskostnader med tillägg av avgifter som obligatoriskt ingår i den avtalade hyran eller fastställda årsavgiften. Därtill kan tillkomma kostnader för bostaden som kan vara uppvärmning av bostaden, vattenförbrukning i bostaden, bostadens andel i sophämtning och för varmvatten.

Kostnad för hushållsel räknas inte som bostadskostnad.

Den som har en bostadsrätt får som bostadskostnad också räkna med 70 % av räntor på lån för förvärv av bostadsrätten under förutsättning att bostadsrätten vid tidpunkten för förvärvet har satts i pant på ett sådant sätt att den vid bristande betalning kan tas i mät för skulden.

3.3.3. Bostadskostnad vid fastighetsinnehav

För ett eget småhus som är inrättat som ett en- eller tvåfamiljshus räknas följande bostadskostnad.

- 70 % av räntor på det i fastigheten nedlagda upplånade kapitalet, efter avdrag för räntebidrag
- 70 % av tomträttsavgäld
- Fastighetsskatt
- Uppvärmningskostnader och övriga driftskostnader såsom vatten, sotning, renhållning, försäkring och avgift för vägsamfällighet.
- För eget småhus på lantbruksenhet som är inrättat som bostad för en eller två familjer räknas kostnader som hör till bostadsfastigheten.

Med bostadsfastighet avses bostadsbyggnad inklusive kringliggande tomt. Från kostnaderna ska dras eventuella hyresintäkter. För flerfamiljshus (mer än två lägenheter) tillämpas Skattemyndighetens bestämmelser.

3.3.4. Bostadskostnad i särskild boendeform

För permanent boende vid särskilda boendeformer i Falköpings kommun tas hyra ut enligt hyreslagens bestämmelser. Vid inflyttning i särskild boendeform tas hyra ut från och med den dagen bostaden ställts till förfogande enligt beslut och varar fram till uppsägningstiden löpt ut.

Skyldigheten att erlægga hyra för hela uppsägningstiden ut kan efter överenskommelse upphöra tidigare om ny hyresgäst enligt beslut tillträder bostaden eller om bostaden ska disponeras för upprustning.

Hyrorna i kommunens särskilda boendeformer fastställs i särskild ordning efter förhandling och avtal mellan hyresvärd och hyresgäst (via förhandlingsordning med Hyresgästföreningen).

- Hyra i särskild boendeform begränsas till att högst uppgå till vad som framgår som skälig bostadskostnad för särskilt bostadstillägg enligt 102 kap. 27 § socialförsäkringsbalken.
- I de fall hyreslagens bestämmelser inte är tillämpliga vid boende i en särskild boendeform, inkl. särskilt boende i elevhem och familjehem utan vård och behandling och stöd- och omvårdnadsboende för vuxna med missbruksproblematik, för personer 18 år eller äldre uttas avgift på högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.

För korttidsvistelse (avlösning, växel- och korttidsvård) i en särskild boendeform uttas ingen hyra eller boendeavgift.

3.3.5. Jämkning av dubbel bostadskostnad

Vid inflyttning i särskild boendeform kan den enskilde få dubbel bostadskostnad innan tidigare hyresavtal upphört. Avser enbart enskilda med bostadskostnad för hyreslägenhet. Enskilda med bostadsrätt eller egen fastighet medges inte jämkning med dubbla bostadskostnader då en del av värdet för bostaden/fastigheten avses kunna täcka eventuella merkostnader.

Om den enskilde inte har råd att betala dubbla bostadskostnaden görs en prövning om ersättning för hyreskostnad av tidigare bostad eller nedsättning av hyran i det särskilda boendet för de merkostnader den enskilde har utöver förbehållsbeloppet. Sådan ersättning eller nedsättning kan normalt beviljas i högst 4 månader.

Vid prövning av ersättning/nedsättning tas hänsyn till den enskildes inkomster och förmögenhet. Finns tillgångar i form av nettoinkomster efter hänsynstagande till förbehållsbelopp (efter avdrag för bostadskostnad) och förmögenhet överstigande ett prisbasbelopp vid tidpunkt före beskedet om inflyttning till särskild boendeform medges inte jämkning med dubbla bostadskostnader.

Jämkning med dubbla bostadskostnader sker med stöd av lag om vissa kommunala befogenheter, SFS 2009:47, 2 kap.§ 6, stöd till boende.

4. Avgiftsunderlag

Avgiftsunderlaget beräknas utifrån bestämmelserna i 8 kap 4 § socialtjänstlagen, bilaga 1.

Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelat med lika belopp per månad. Avgiftsunderlaget beräknas utifrån aktuella förvärvs- och kapitalinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagstiftningen.

Dessutom ska bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, boendetillägg och bostadsbidrag anses som inkomst. Vissa inkomster som inte är skattepliktiga i Sverige räknas in, till exempel utländsk inkomst.

Förmögenhet påverkar inte avgiftsunderlagets storlek. Däremot påverkar förmögenhet möjligheten att få nedsatt avgift som kompensation för dubbla boendekostnader.

Handikappersättning räknas ej som inkomst. Vid beräkning av behovet utöver minimibeloppet ska hänsyn tas till att en del utgifter kan finansieras via handikappersättningen.

Skatten beräknas enligt gällande skattelagstiftning. Skatteavdrag för kyrkoavgift görs om den enskilde är medlem i trossamfund och betalar sin avgift via skattsedel. Om kyrkoavgiften skiljer inom kommunen beräknas den genomsnittliga avgiften.

4.1. Beräkning av avgiftsunderlag för makar och sambor

I fråga om makar ska den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster. Detta gäller endast sammanboende som är gifta (inklusive registrerade partner). Underhållsavtal mellan makar saknar betydelse för beräkning av avgiftsunderlaget. För sambor beräknas inkomsterna var för sig, då det inte finns någon lagstadgad underhållsskyldighet dem emellan.

Övriga sammanboende, t ex syskon eller föräldrar och vuxna barn räknas som ensamstående när den avgiftsgrundande inkomsten fastställs.

4.2. Överskott av kapital från försäljning av egen bostad

Överskott i inkomstslaget kapital beräknas utifrån de uppgifter som legat till grund för Skatteverkets beslut om slutlig skatt, för senast möjliga beskattningsår, som har fattats före den period som avgiftsunderlaget avser.

Överskott från försäljning av fastighet eller bostadsrätt för eget boende dras av och inberäknas inte i kapitalinkomster.

4.3. Avsaknad av egen inkomst

Avgiftsunderlaget ska beräknas utifrån aktuella förvärvs- och kapitalinkomster som är skattepliktiga enligt inkomstskattelagstiftningen. Barn och ungdomar som saknar egna inkomster saknar därmed också avgiftsunderlag och blir därmed ej heller betalningsskyldiga innan den dag de fyller 19 år. I de fall den enskilde har 0 kronor eller ett negativt avgiftsutrymme innebär detta att ingen avgift kan tas ut.

4.4. Skuldsanering och utmätning

Vid avgiftsberäkning tar Falköpings kommunen inte hänsyn till om personen har skuldsanering eller utmätning.

4.5. Förälders ersättningsskyldighet vid placering av barn och ungdomar

För barn och unga under 18 år tar kommunen ut ersättning av föräldrar för vissa omkostnader. Enligt SoL 8 kap. 1 § 2 samt enligt 20 § LSS, är föräldrar skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden när deras barn under 18 år vårdas i ett annat hem än det egna. Med begreppet ett annat hem än det egna jämställs såväl familjehem som bostad med särskild service för barn och ungdomar samt korttidshem.

Föräldrar har enligt föräldrabalken underhållsskyldighet för sina barn och är försörjningsskyldiga till dess barnet fyller 18 år eller så länge barnet går i skola, dock längst till barnet fyller 21 år. När den unge fyllt 18 år upphör föräldrarnas ersättningsskyldighet till kommunen.

Kommunen kan alltså **inte** ta ut ersättning under återstoden av gymnasietiden. Föräldrarna har i stället en direkt underhållsskyldighet enligt föräldrabalken gentemot den unge, för dennes omkostnader om han eller hon fortfarande går i skola. Ungdomar som inte längre går i skolan när de fyller 18 år betraktas som vuxna, varvid föräldrarnas underhållsskyldighet upphör.

4.6. Insamling av uppgifter

Uppgifter om pensioner och bostadsstöd inhämtas huvudsakligen från Pensionsmyndigheten/Försäkringskassan.

Uppgifter kan även hämtas från Skatteverket. Skatteverket ska på begäran lämna kommunen de inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs för att fastställa en förälders del i kommunens kostnader för vård av barn. (Förordning 2010:1716).

Uppgifter som ej kan erhållas från dessa myndigheter och övriga uppgifter inhämtas via inkomstförfrågan till den enskilde och dennes make/maka/sambo.

Socialnämnden förbehåller sig rätten att inhämta uppgifter som behövs för handläggningen av ett ärende och vid behov om så medges kontrollera till kommunen inlämnad inkomstförfrågan med berörd myndighet.

Den enskilde kan avstå från att lämna in uppgifter om sina ekonomiska förhållanden men accepterar då att betala full avgift eftersom avgiftsunderlag inte kan beräknas.

5. Avgift för hemtjänst m.m. inom maxtaxa och högkostnadsskydd

5.1. Maxtaxa och högkostnadsskydd

Enligt 8 kap. 5 § SoL får den enskildes avgifter för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter för kommunal hälso- och sjukvård, per månad högst uppgå till en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

Detta omfattar i princip samtliga vård-, omvårdnads- och serviceinsatser som kommunen ger äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen.

5.2. Hemtjänstavgift m.m.

Med hemtjänst avses insatser oavsett boendeform, d.v.s. både ordinärt och särskilt boende. I hemtjänstbegreppet inberäknas följande insatser.

Till grund för bestämningen av hemtjänstavgift ligger en beställning av insatsform. Avgifterna för insatser i avsnitt 5.2 läggs samman varje kalendermånad och den enskilde betalar för varje beviljad insats som högst upp till avgiftstaket, en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet.

5.2.1. Hemtjänst i ordinärt boende

Serviceinsatser är insatser för att klara det ”dagliga livet”, praktisk hjälp så som skötsel av bostaden, städning, tvätt, inköp, ärenden och ledsagning. Kan även benämnas hemliv. Fönsterputs är en särskild insats som betalas separat.

- Avgift per timma för serviceinsatser fastställs till en tolfedel av 0,093 x prisbasbeloppet. Serviceinsatser betalas för antalet utförda timmar per kalendermånad.

Fönsterputsning sker som mest två gånger per år och betalas för varje tillfälle.

- Avgift per tillfälle för fönsterputsning i ordinärt boende/serviceboende fastställs till en tolfedel av 0,093 x prisbasbeloppet.

Personlig vård är en insats för att tillgodose fysiska, psykiska och sociala behov, så som att få hjälp med att äta och dricka samt tillreda vissa måltider, på- och avklädning, förflyttning och promenader, bryta isolering och att känna trygghet.

- Avgift för personlig vård fastställs per månad utifrån beviljad schablon tid indelat i tre olika nivåer och procent av maxtaxan enligt följande;
- nivå 1, 40 % av maxtaxan för 1-10 timmar/månad.
- nivå 2, 70 % av maxtaxan för 11-30 timmar/månad.
- nivå 3, 100 % av maxtaxan för 31 timmar och mer.

Matdistribution innefattar leverans av huvudmål (lunch) färdiglagad mat. Tillredning av övriga måltider ingår som del i personlig omvårdnad.

- Matdistribution fastställs till en trettiondedel av 0,006 x prisbasbeloppet för varje distribuerad måltid. Avgift betalas för antalet utförda matdistributioner per kalendermånad.

Mat betalas separat enligt särskild taxa (utanför maxtaxa inom ramen för den enskildes förbehållsbelopp).

Avlösning av anhöriga i hemmet är en särskild hemtjänstinsats.

- Avlösning upp till 12 timmar per månad är avgiftsfri. Outnyttjade timmar kan inte överföras mellan månader. Avlösning utöver 12 timmar per månad betalas inom personlig omvårdnad.

5.2.2. Hemtjänst i särskilt boende

Särskilda boendeformer används som ett samlande begrepp för särskilt boende och bostäder med särskild service. Särskilda boendeformer för äldre enligt 5 kap. 5 § SoL avser särskilt boende för huvudsakligen personer 65 år och äldre, men även yngre personer kan beviljas detta. Bostad med särskild service för personer med funktionshinder avser särskilt boende för personer med funktionsnedsättning som är 64 år och yngre enligt 5 kap. 7 § SoL.

För hemtjänst i särskilt boende ingår samtliga insatser av hemtjänst i form av service och personlig vård, samt kommunal hälso- och sjukvård, och trygghetslarm i den avgift som uttas.

- Avgift per månad för hemtjänst i särskilt boende fastställs till en tolfedel av 0,5392 x prisbasbeloppet.

5.2.3. Avgift för makar/sambor

Både för makar och sambor beräknas avgift individuellt även om de bor i samma bostad. Om två sammanboende personer har hemtjänst betalar de var för sig sin avgift i förhållande till den insats var och en har. För gemensamma insatser i hushållet (service) betalar normalt vardera maken/makan/sambon hälften var av avgiften. Övriga insatser betalas av den som får insatsen. Undantag gäller trygghetslarm se 5.2.4

Således ska biståndsbeslut gälla den av makarna/samborna som är i behov av hemtjänstinsats, och avgift ska betalas av den som erhåller insatsen i proportion till insatsens omfattning.

I de fall den ena maken/makan eller sammanboende bor i ett äldreboende och den andra maken/makan eller sammanboende bor kvar i den gemensamma bostaden ska kommunen försäkra sig om att den hemmavarande inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation (SoL 8 kap. 6 §). Om det behövs kan nedsättning av hemtjänstavgiften göras för den som bor i äldreboendet för att den hemmavarande maken/makan eller sambon ska ha medel kvar motsvarande förbehållsbeloppet (minimibeloppet samt bostadskostnaden). Avgiftsnedsetningen beräknas så att makarna/samborna tillsammans har medel motsvarande var sitt minimibelopp och var sin bostadskostnad vid äldreboendet respektive ordinära boendet/servicelägenheten.

5.2.4. Trygghetslarm

Trygghetslarm består av en anordning för den enskilde brukaren varifrån larm kan förmedlas till personal för åtgärdande. Den enskilde abonnerar på insatsen då trygghetslarmet är tillgängligt dygnet-runt.

- Avgift per månad för trygghetslarm i ordinärt boende: Fastställs till en tolfedel av 0,0813 x prisbasbeloppet för ensamstående. Makar/Sambo betalat för 1,5 larm vilket innebär ytterligare en tolfedel av 0,04065 x prisbasbeloppet.
- Avgift för installation/flytt utgår och fastställs till en tolfedel av 0,102 x prisbasbeloppet. Kostnaden läggs utanför maxtaxan.

5.2.5. Kontaktperson

I särskilda fall kan (ej kvalificerad) kontaktperson beviljas för vuxna 20 år eller äldre enligt socialtjänstlagen för socialt stöd och som hemtjänstinsats. Vid beviljade av kontaktperson inom ramen för LSS uttages ingen avgift.

- Avgift per månad för kontaktperson fastställs till en tolfedel av 0,0678 x prisbasbeloppet.

5.2.6. Korttidsvistelse

Avgiftstaxan ska tillämpas för hemtjänstinsatser vid korttidsvistelse inom kommunens särskilda boendeformer. Med tillfälligt boende avses boende där det ges insatser i form av korttidsvård/omvårdnad, växelvård/omvårdnad,

avlösningssinsats och motsvarande med tidsbegränsad vistelse och rehabiliterande inriktning.

- Avgift per dygn vid korttidsvistelse i särskilt boende för rehabilitering, växelvård eller avlösning fastställs till en trettiondedel av avgiftstaket.

Mat betalas separat enligt särskild taxa (utanför maxtaxa inom ramen för den enskildes förbehållsbelopp). Rum med viss möblering upplåts utan någon hyreskostnad.

5.2.7. Dagverksamhet

Avgiftstaxan ska tillämpas vid biståndsinsats i form av dagverksamhet. Till grund för bestämningen av avgift vid dagverksamhet ligger en avgift per närvarodag. Dagverksamhet betalas för antalet närvarodagar per kalendermånad.

- Avgift per närvarodag för den vård, omvårdnad, träning/rehabilitering och socialt stöd som den enskilde erhåller vid dagverksamheten: Fastställs till en trettiondedel av $0,02025 \times$ prisbasbeloppet. Dagverksamhet betalas för antalet närvarodagar per kalendermånad.

Mat vid dagverksamheten betalas separat enligt särskild taxa (utanför maxtaxa inom ramen för den enskildes förbehållsbelopp).

Resor till och från dagverksamhet betalas enligt särskild taxa (utanför maxtaxa inom ramen för den enskildes förbehållsbelopp).

5.2.8. Avgift för boendestöd

Med boendestöd avses i huvudsak bistånd i form av stöd i den dagliga livsföringen för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Den som är beviljad boendestöd betalar följande avgift.

- Avgift per månad i ordinärt boende och psykosocial dagverksamhet. Fastställs till en tolfteedel av $0,0678 \times$ prisbasbeloppet.

Avgift för hemtjänst, trygghetslarm, korttidsvistelse, kommunal hälso- och sjukvård och annat särskilt beslutat bistånd betalas utöver avgift för boendestöd.

5.2.9 Kommunal hälso- och sjukvård

Avgift för kommunal hälso- och sjukvård uttages av person som skrivits in i kommunal hälso- och sjukvård. Inskrivning sker enligt särskilt beslut.

Person som bedöms ha behov att ta emot sjukvårdande insats av kommunal sjuksköterska, arbetsterapeut och/eller sjukgymnast ska skrivas in i kommunal hälso- och sjukvård. Bedömning inför eventuell inskrivning räknas som utredningsinsats.

Inskrivning gäller också om sjukvårdsinsatsen ges av person till vilken sjuksköterska, arbetsterapeut eller sjukgymnast enligt ovan delegerat (överlåtitt) rätten att svara för insatsen.

Av den person som är 20 år eller äldre och inskriven i kommunal hälso- och sjukvård uttages en avgift per månad. Utredningsinsatsen är kostnadsfri. För barn och ungdom under 20 år uttas ingen avgift.

- Avgift per månad för kommunal hälso- och sjukvård fastställs till en tolfteedel av 0,0816 x prisbasbeloppet.

6. Avgifter utanför maxtaxa och högkostnadsskydd

6.1. Matavgifter

Matavgift uttages som en separat avgift inom ramen för den enskildes förbehållsbelopp för den mat som erhålls för boende i kommunens särskilda boende för äldre och funktionsnedsatta eller andra hem eller stöd- och omvårdnadsboende för vuxna, samt vid korttidsvistelse eller för besökare vid dagverksamhet. I ordinärt boende uttas även matavgift vid matdistribution eller mat serverad istället för matdistribution vid dagverksamhet/dagcenter.

Matavgifter enligt ovanstående fastställs av socialnämnden och är årligen kopplade till förändringar i prisbasbeloppet med tillämpning från och med den 1 januari, som en avgift enligt kommunallagen. Matavgifterna får högst uppgå till kommunens självkostnad för den färdiglagade maten och gäller för följande verksamheter vid följande måltider.

6.1.1. Matavgift vid särskilt boende

Erhållande av heldagsmåltider för boende i särskilt boende eller andra hem eller stöd- och omvårdnadsboende för vuxna omfattar frukostmål, lunch/middags-mål, kvällsmål och mellanmål. Avgift för heldagsmat erlaggs som en månadsavgift eller dagavgift vid kortare boendetid.

Avgift per månad för heldagsmåltid fastställs till en tolfteedel av 0,886 x prisbasbeloppet, vilket delas med 30 dagar för att ange dagsmåltidspriset.

Livsmedel för speciella medicinska ändamål, s.k. sårnärprodukt, ersätter helt eller delvis vanlig mat och används när risk för undernäring föreligger. Ordinarie matavgift debiteras även när sårnärprodukt ersätter vanlig mat.

Anhöriga eller andra besökare till boende i särskilt boende betalar självkostnadspris för mat som ges via kommunen.

6.1.2. Matavgift vid korttidsvistelse SoL

I samband med en aktivitet enligt SoL eller LSS i form av korttidsvistelse tas det ut en avgift för den mat som serveras.

- Avgift per månad för heldagsmåltid vid korttidsvistelse enligt SoL (inkl. växelvård och avlösning) fastställs till en tolfteedel av 0,886 x prisbasbeloppet, vilket delas med 30 dagar för att ange dagsmåltidspriset.

Vid frånvaro mer än 24 timmar görs avdrag med 1/30-del av månadsavgiften för matkostnader till och med dagen före återkomst.

6.1.3. Matavgift vid korttidsvistelse LSS

Avgift för måltider vid korttidsvistelse enligt LSS fastställs enligt följande.

- Frukost fastställs till en trettiondedel av 0,0126 x prisbasbeloppet.
- Lunch fastställs till en trettiondedel av 0,0189 x prisbasbeloppet.
- Mellanmål fastställs till en trettiondedel av 0,0126 x prisbasbeloppet.
- Kvällsmål fastställs till en trettiondedel av 0,0189 x prisbasbeloppet.

Betalning görs för det antalet måltider som erhålls under månaden.

6.1.4. Matavgift vid dagverksamhet

I samband med en aktivitet enligt SoL eller LSS i form av dagverksamhet (dagvård och daglig verksamhet) tas det ut en avgift för den mat som serveras under varje närvarodag.

- Vid dagverksamhet enligt SoL (dagvård) fastställs avgiften till en trettiondedel av 0,038 x prisbasbeloppet. Betalning görs för det antalet måltider som erhålls under månaden.
- Vid dagverksamhet i form av daglig verksamhet enligt LSS fastställs avgiften till en trettiondedel av 0,03234 x prisbasbeloppet. Betalning görs för det antalet måltider som erhålls under månaden.

6.1.5. Matavgift vid matdistribution

För erhållande av huvudmålet (lunch) vid matdistribution inom hemtjänst i ordinärt boende/serviceboende tas det ut en avgift för varje levererad portion.

- Avgiften fastställs till en trettiondedel av 0,038 x prisbasbeloppet. Betalning görs för det antalet portioner som erhålls under månaden.

6.2. Avgift för resor till dagverksamhet

Inom ramen för den enskildes förbehållsbelopp uttages en separat avgift för de resor som den enskilde företar för besök i kommunens dagverksamhet (dagvård och daglig verksamhet).

- Avgift uttages för resa till och/eller från dagverksamhet (dagvård) per närvarodag. Fastställs till en trettiondedel av 0,02025 x prisbasbeloppet. Betalning sker för antalet närvarodagar per kalender-månad upp till ett maximalt belopp som fastställs till en tolfedel av 0,097 x prisbasbeloppet.

För personer som är berättigade till insatsen daglig verksamhet enligt LSS uttas en avgift för resor till och från daglig verksamhet. Det avser resor som utförs av annan yrkesmässig trafik.

- Avgiften fastställs till en trettiondedel av 0,3323 x prisbasbeloppet.

6.3. Flyttstäd inom särskilda boende för äldre

Flyttstäd är obligatoriskt vid utflyttning. Enligt gällande hyreskontrakt ska bostaden lämnas väl rengjord. Rutin och checklista finns framtagen om dödsboet väljer att utföra flyttstädet själva. Om så sker bör lägenheten besiktigas och godkännas. Kommunens lokalvård erbjuder flyttstäd och motsvarar kommunens självkostnad för 4 timmars lokalvård. Priset justeras varje år.

6.4. Avgift för transport av avlidna

Där kommunen har ett hälso- och sjukvårdsansvar, i kommunens särskilda boendeformer och i viss hemsjukvård, ansvarar kommunen för att den avlidne transporteras till och förvaras i bårhus till dess stoftet kan överlämnas till de anhöriga för kistläggning. Kommunens ansvar upphör när detta har skett.

Anhöriga, närstående eller annan som ordnar med begravningen kan givetvis välja att själva ta över ansvaret och beställa transport till bårhus.

I detta fall uppstår ett avtalsförhållande och ett betalningsansvar direkt mellan dödsboet och transportören, utan att kommunen berörs. Kommunens ansvar upphör när kroppen på de anhörigas uppdrag lämnas ut till transportören.

Kommunen har enligt bestämmelserna i hälso- och sjukvårdslagen rätt att ta ut avgift i samband med omhändertagande av avlidna. Avgiften ingår inte i den kommunala maxtaxan för äldreomsorg. Det är dödsboet som skall betala denna avgift.

- Avgift för transport av avlidna ska av kommunen tas ut av dödsboet i de fall kommunen ansvarar för transporten. Avgiftens storlek blir den samma som den avgift kommunen blir debiterad av entreprenören för transporttjänsten.

Den entreprenör som anlitas av kommunen för uppgiften ska fakturera kommunen.

7. Avgift för familjerådgivning

Familjerådgivningens uppgift är att genom samtal ge hjälp att bearbeta problem och konflikter i par- och familjerelationer. Familjerådgivning kommer fortsättningsvis att ske i samverkan med Skövde kommun.

Vid familjerådgivning uttages en avgift per besök. Avgiften följer Skövde kommuns självkostnad.

8. Avgift vid stöd- och hjälpinsatser för vuxna

För stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär får kommunen ta ut ersättning för uppehållet av den (ej barn) som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård och behandling vid hem för vård eller boende, familjehem, vuxenboende och liknande.

Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär i övrigt medför inget kostnadsansvar för den enskilde vårdtagaren.

Den ersättning som kommunen tar ut vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär för vuxna uppgår till högst 80 kronor per dag.

Detta är en ersättning för uppehälle vars summa fastställs i 6 kap 1 § socialtjänstförordningen. Om enskild inte betalar fastställd ersättning kan kommunen söka talan om ersättning hos Förvaltningsrätten. Detta regleras enligt 9 kap 3 § SoL och går således inte vidare via kommunens ekonomisystem till inkassobolag.

För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut en skälig ersättning. Avgift ska betalas av den enskilde då denne uppbär bistånd i form av boende genom socialtjänsten som inte innebär ett socialt kontrakt (andrahandskontrakt).

- Den ersättning som kommunen tar ut för stöd- och hjälpinsatser vid hem som i huvudsak tillhandahåller boende uppgår till en trettiondel av 0,08571 x prisbasbeloppet. Ersättningen avser täckning av dygnskostnad.

9. Ersättningar utanför maxtaxa och högkostnadsskydd

9.1 Habiliteringsersättning vid daglig verksamhet

I förarbetena till LSS framgår att kommuner rekommenderas att lämna viss ersättning till deltagare i daglig verksamhet, i form av en habiliteringsersättning, även kallad HAB-ersättning. Ersättningen ska ses som en stimulans till deltagande i de dagliga arbetsuppgifterna inom daglig verksamhet.

För deltagande i daglig verksamhet enligt LSS fastställs habiliteringsersättningen till en trettiondedel av 0,03234 x prisbasbeloppet. Ersättning lämnas för antalet närvarodagar under en kalendermånad.

10. Föräldrars ersättningsskyldighet vid placering av barn och ungdomar.

Föräldrarnas ersättningsskyldighet till kommunen räknas fram enligt bestämmelser som framgår i 6 kap 2-4 §§ socialtjänstförordningen, där det framgår att ersättningsbeloppet bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma betalningsskyldighet för var och en av dem enligt 19 kap socialförsäkringsbalken.

Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får högst uppgå till vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap 20 § socialförsäkringsbalken.

Socialnämnden upprättar ett avtal med föräldrarna. Riktlinjer för beräkning av underhållstöd framgår av Sveriges kommuner och landstings cirkulär 2006:54. Riktlinjer och rutin för beräkning framgår av bilaga 8.

Beslutet om ersättningsskyldighet fattas av ansvarig handläggare i enlighet med delegationsordningen. Beslutet kan inte överklagas som förvaltningsbesvär (SoL kap 16 § 3).

11. Avgiftsbefrielse vid frånvaro

11.1. Avgiftsbefrielse av hemtjänstavgift

Avdrag för avgiften för hemtjänst i särskilt boende görs vid frånvaro som är längre än 24 timmar med 1/30-del av avgiften gånger antalet dagar med frånvaro under kalendermånaden.

Avdrag för hemtjänstavgifter i ordinärt boende (personlig vård och kontaktperson), kommunal hälso- och sjukvård och avgift för boendestöd görs enbart för hel kalendermånad utan insats.

För trygghetslarm görs inget avdrag vid frånvaro.

För avgifter där betalning sker utifrån närvaro (serviceavgift, avgift för matdistribution, dagverksamhet och fönsterputs) görs inget avdrag vid frånvaro.

11.2 Avgiftsbefrielse för övriga avgifter

För övriga avgifter utanför maxtaxan inom ramen för förbehållsbeloppet görs följande avdrag vid frånvaro.

Vid frånvaro mer än 24 timmar görs avdrag med 1/30-del av månadsavgiften för personlig vård och matkostnader till och med dagen före återkomst.

För matavgifter där betalning sker utifrån närvaro (avgift för matdistribution, dagverksamhet och korttidsvistelse) görs inget avdrag vid frånvaro. Hyra eller hyresavgift i särskild boendeform dras inte av vid frånvaro.

12. Inträde eller utträde under pågående kalendermånad

12.1. Hemtjänstavgift vid in- eller utträde

Vid in- eller utträde under pågående kalendermånad beräknas avgiften för hemtjänst i särskilt boende för motsvarande del av månaden, 1/30-del av avgiften gånger antalet dagar under kalendermånaden.

För hemtjänstavgifter i ordinärt boende (personlig omvårdnad, matdistribution och kontaktperson), dagverksamhet, trygghetslarm och kommunal hälso- och sjukvård och avgift vid boendestöd betalas hel månadsavgift oberoende när in- och utträde sker under en kalendermånad. Vid dödsfall debiteras hemtjänstavgifter till och med dagen för dödsfallet.

12.2. Övriga avgifter vid in- eller utträde

För övriga avgifter inom ramen för förbehållsbeloppet gäller följande vid in- eller utträde från insats.

Vid in- eller utträde under pågående kalendermånad beräknas matavgift för motsvarande del av månaden, 1/30-del av avgiften gånger antalet dagar under kalendermånaden.

13. Avgiftsbeslut, delegation och överklagande

Avgiftssättning är ett beslut som fattas av socialnämnden. Enligt socialnämndens delegationsordning kan beslutanderätten delegeras till en handläggare.

Avgiftsbeslutet innefattar delbeslut om avgiftsunderlag, förbehållsbelopp, hemtjänstavgift m.m., det som omfattas av beslut enligt SoL 8 kap. 4–9 §§. Alla delbeslut sammanfattas i avgiftsbeslutet.

Avgiftsbeslutet ska delges och förses med en besvärshänvisning enligt förvaltningslagens bestämmelser. Förvaltningslagens bestämmelser om kommunikation ska också tillämpas. De uppgifter om den enskilde som inhämtas från annan, t.ex. Försäkringskassans/Pensionsmyndighetens datasystem, ska kommuniceras med den enskilde i samband med inkomstförfrågan.

Det individuella avgiftsbeslutet kan överklagas (inom tre veckor) genom förvaltningsbesvär enligt SoL 16 kap. 3 § om det är beslut enligt SoL 8 kap. 4–9 §§. Det avser beslut om avgifter för hemtjänst, boendestöd, dagverksamhet och kommunal hälso- och sjukvård, korttidsvistelse samt hyresavgift där hyreslagen inte är tillämplig. Prövningen gäller både beslutets laglighet och lämplighet.

Den enskilde kan överklaga ett individuellt beslut om

- Avgiftens storlek
- Avgiftsberäkning
- Beräkning av individuell del i minimibelopp (Höjning/sänkning)
- Beräkning av avgiftsunderlag

Avgiftssättningen för mat och övriga avgifter som inte omfattas av socialtjänstlagen, samt hyra där hyreslagen är tillämplig kan inte överklagas med förvaltningsbesvär. Hyra enligt hyreslagen kan prövas av Hyresnämnden. Kommunfullmäktiges taxebeslut kan överklagas genom kommunalbesvär enligt kommunallagen. Prövningen gäller beslutets laglighet.

14. Debitering av avgifter m.m.

14.1. Debitering av den enskilde

Debitering av avgifter för hemtjänst, mat, resor och boende som ej omfattas av hyreslagen sker månaden efter den månad man erhöll insatsen. Räkning skickas till den enskilde eller annan som anmälts som räkningsmottagare.

Hyran (i de fall den följer hyreslagen) för särskilt boende betalas i förskott senast sista vardagen i månaden före avsedd månad. Hyresavgift i de fall hyreslagen inte är tillämplig debiteras enligt samma regler som gäller för hemtjänstavgift.

Räkning under 100 kronor sänds inte ut utan ackumuleras tills beloppet är lägst 100 kronor. Ackumulering sker högst i sex månader, varefter räkning tas bort. Vid avslut av ett ärende återbetalas ej belopp under 100 kronor.

14.2. Debitering av personer med insatser i annan kommun

Brukare vars bosättningskommun är Falköping debiteras under de första sex månadernas vistelse i annan kommun samma avgifter som om denne fortfarande är bosatt här.

14.3. Debitering av personer som tillfälliga vistelser i Falköpings Kommun

Brukare med hemvist i annan kommun debiteras avgift enligt hemkommunens avgiftsregler.

14.4. Påminnelse- och inkassoavgifter

Vid utebliven betalning tillämpas de rutiner som Falköpings kommun antagit när det gäller påminnelse- och inkassoavgifter.

14.5. Debitering av avgift när kostnaden ersätts av annan än mottagaren av hemtjänst m.m.

När annan än mottagaren av hemtjänst, mat, kommunal hälso- och sjukvård, dagverksamhet, korttidsvistelse m.fl. insatser inom äldre- och handikappomsorgen ska debiteras, som t.ex. ett försäkringsbolag i ett skadeärende, ska avgiften/ ersättningen motsvara kommunens självkostnad, beräknad enligt kommunallagens bestämmelser. Pålägg för overheadkostnader, ej direktförda administrativa kostnader, kan göras med antingen 7 % pålägg som i kommunala sammanhang anses vara en adekvat siffra eller enligt samma regler som kommunen tillämpar i räkenskapssammandraget.

15. Ändring av avgift

Kommunen ska ändra en avgift om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Avgiften får ändras utan föregående underrättelse, om ändringen beror på förändringar av prisbasbeloppet.

Den enskilde är skyldig att själv informera om ändrade förhållanden som sker under året och som kan påverka beräkningen av förbehållsbelopp, avgiftsunderlag och avgift. När kommunen får in uppgifter om ändrade förhållanden fattas ett nytt avgiftsbeslut.

- Ändring av hemtjänstavgiften kan ske på grund av ändrade inkomstförhållanden.
- Ändrat beslut om bostadsstöd.
- Ändrade familjeförhållanden.
- Behov av högre eller lägre förbehållsbelopp.
- Ändrade insatser.

Om större förändringar, som kan medföra ändrad hemtjänstavgift, inträffar under året ska omräkning ske. Detta gäller dock inte ändrad kapitalinkomst eftersom den baseras på föregående års inkomst.

Omräkning på grund av förändringar görs från och med månaden efter den då förändringen inträffade. Om förändringen avser hela månaden görs den i stället från och med månaden då förändringen inträffade.

Avgiften omräknas alltid en gång per år. Nytt preliminärt avgiftsbeslut görs fr.o.m. 1 januari, vilket fastställs när information om gällande förhållanden erhållits. Omräkning kan ske under året vid ändringar som påverkar avgiften.

Med ändringar avses inte skillnader i antalet tillfällen eller timmar som en insats används under en kalendermånad. Med ändringar avses att insatser tillkommer eller tas bort, samt vid förändringar av inkomster och avgiftsutrymme.

15.1. Retroaktiv rättelse av avgifter

När Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten utbetalar retroaktivt bostadsstöd eller retroaktiv pension rättas avgiften retroaktivt från samma tidsperiod. Rättelse avseende för låg avgift debiteras för tre månader tillbaka om den felaktiga uppgiften beror på att den enskilde lämnat felaktiga uppgifter eller inte lämnat uppgifter alls. Om för hög avgift debiterats och felet beror på kommunen kan återbetalning av avgiften ske för tid upp till 10 år.

16. Omräkning av belopp

De belopp i dessa föreskrifter som är kopplade till prisbasbeloppet (PBB) omräknas varje år. Belopp avrundas till närmast heltal kronor.

De belopp som i dessa föreskrifter ej är kopplade till lagstiftning eller prisbasbeloppet kan beslutas om justering av socialnämnden med giltighet från angiven tidpunkt.

17. Särskild prövning

Socialnämnden kan inom ramen för dessa föreskrifter utfärda tillämpningsföreskrifter. När särskilda skäl föreligger kan socialnämnden när det är förenligt med gällande lagstiftning besluta att helt eller delvis sätta ned en avgift.

Denna kommunala författning ersätter författning, KFS 2021:453.

18. Bilaga 1. Socialtjänstlag (2001:453)

SFS nr: 2001:453

Departement/myndighet: Socialdepartementet

Utfärdad: 2001-06-07

Ändrad: t.o.m. SFS 2021:738

Övrig text: Rättelseblad 2002:1039 har beaktats

8 kap. Avgifter

1 § Stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär medför inte kostnadsansvar för den enskilde vårdtagaren. Kommunen får dock, utom i fråga om barn, ta ut ersättning för uppehållet av den som på grund av missbruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta ersättning som får tas ut för varje dag. För andra stöd- och hjälpinsatser får kommunen ta ut skälig ersättning.

Om ett barn genom socialnämndens försorg får vård i ett annat hem än det egna, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader enligt grunder som regeringen föreskriver. Socialnämnden får i sådana fall ta emot underhållsbidrag som avser barnet.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte i fråga om tjänster för vilka avgift har bestämts enligt 2 §.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte i fråga om barn som är placerade i skyddat boende med stöd av denna lag eller lagen (2024:79) om placering av barn i skyddat boende.

Lag (2024:85).

2 § Kommunen får enligt grunder som kommunen bestämmer ta ut skäliga avgifter som inte överstiger kommunens självkostnader i följande fall:

1. familjerådgivning,
2. verksamhet för barn och unga enligt 5 kap. 1 § som inte är stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär,
3. föräldrautbildning inför adoption,
4. hemtjänst,
5. dagverksamhet,
6. bostad i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § andra och tredje styckena eller 7 § tredje stycket och som inte omfattas av 12 kap. jordabalken, och
7. annan liknande social tjänst.

I fråga om avgifter för hemtjänst, dagverksamhet och bostad i särskilt boende finns ytterligare bestämmelser i 3-9 §§.

Lag (2018:1724).

3 § Med prisbasbelopp avses i detta kapitel prisbasbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken.

Lag (2010:1284).

4 § Med avgiftsunderlag avses den inkomst som den enskilde kan antas komma att få under de närmaste tolv månaderna, fördelad med lika belopp per månad.

Inkomsten ska beräknas med tillämpning av 102 kap. 29 § 1, 2, 4 och 5 socialförsäkringsbalken. Vid tillämpning av 102 kap. 29 § 4 balken ska dock endast sådan inkomst som avses i 97 kap. 13 § första stycket 1 medräknas. Som inkomst ska även räknas bostadsbidrag enligt 96-98 kap., särskilt

bostadstillägg enligt 102 kap. 26 § och boendetillägg enligt 103 a-103 e kap. samma balk. En kommun kan i sitt taxebeslut bestämma att inkomsten ska beräknas på ett sätt som är mer fördelaktigt för den enskilde.

I fråga om makar ska den enskildes inkomst anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda inkomster. *Lag (2011:1518)*.

5 § Den enskildes avgifter får

1. för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 17 kap. 8 § första stycket 1 och 2 hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 prisbasbelopp,

2. för bostad i särskilt boende per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 prisbasbelopp. *Lag (2017:613)*.

6 § Avgifterna enligt 5 § får inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). När avgifterna fastställs skall kommunen dessutom försäkra sig om att omsorgstagarens make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation. Om avgifterna baseras på den enskildes betalningsförmåga skall avgiftsunderlaget beräknas enligt 4 §. *Lag (2001:847)*.

7 § Kommunen ska bestämma den enskildes förbehållsbelopp genom att beräkna den enskildes levnadskostnader, utom boendekostnaden, med ledning av ett minimibelopp. Boendekostnaden ska beräknas för sig och läggas till minimibeloppet. För sådan boendekostnad som anges i 5 § ska dock inget förbehåll göras.

Minimibeloppet ska, om inte annat följer av 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolfedel av

1. 1,4789 prisbasbelopp för ensamstående, eller
2. 1,2066 prisbasbelopp för var och en av sammanlevande makar och sambor.

Minimibeloppet enligt första stycket ska täcka normalkostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. *Lag (2022:1034)*.

8 § Kommunen ska höja minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 7 § andra stycket.

Kommunen får minska minimibeloppet i skälig omfattning om den enskilde inte har en kostnad för en sådan post som anges i 7 § tredje stycket därför att

1. kostnaden ingår i avgiften för hemtjänst och dagverksamhet,
2. kostnaden ingår i avgiften eller hyran för bostad i särskilt boende, eller
3. posten tillhandahålls kostnadsfritt.

Kommunen får dock inte minska minimibeloppet med anledning av att den enskilde omfattas av sådan avgiftsfrihet som avses i 17 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). *Lag (2017:47)*.

9 § Kommunen skall ändra en avgift om något förhållande som påverkar avgiftens storlek har ändrats. Avgiften får ändras utan föregående underrättelse, om ändringen beror på förändringar i prisbasbeloppet. En ändring av avgiften skall gälla från och med månaden efter den månad då anledning till ändring har uppkommit. En ändring av avgiften skall dock gälla från och med den månad under vilken de förhållanden har uppkommit som föranleder ändringen, om förhållandena avser hela den månaden. *Lag 2001:847)*

19. Bilaga 2. Socialtjänstförordning (2001:937)

Departement/myndighet: Socialdepartementet

Utfärdad: 2001-11-29

Ändrad: t.o.m. SFS 2001:937 i lydelse enligt SFS 2024:261 jämfört med tidigare lydelse

6 Kap. Avgifter m.m.

Viss stöd- och hjälpinsatser

1§ Den ersättning för uppehälle som kommunen får ta ut vid stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär enligt 8 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453) får uppgå till högst 80 kronor per dag.

Vård av barn

2 § Föräldrarnas skyldighet enligt 8 kap. 1 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) att bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem än det egna bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma betalningsskyldighet för var och en av dem enligt 19 kap. socialförsäkringsbalken.

Det belopp som var och en av föräldrarna ska bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken. Skatteverket ska på begäran lämna kommunen de inkomst- och förmögensuppgifter som behövs för att fastställa en förälders del i kommunens kostnader enligt första stycket. Förordning (2010:1716).

3 § Om en förälder har fullgjort en fastställd underhållsskyldighet mot ett barn genom att betala ett engångsbidrag eller annat bidrag till barnets underhåll till en behörig ställföreträdare för barnet för den tid då detta vårdas i ett annat hem än det egna, är föräldern i motsvarande mån fri från skyldighet att ersätta kommunen för dess kostnad under samma tid.

4 § Har socialnämnden fått underhållsbidrag enligt 8 kap. 1 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) skall nämnden redovisa den del av underhållsbidraget som överstiger vad kommunen får tillgodoräkna sig till den som annars haft rätt till bidraget.

20. Bilaga 3. Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

SFS nr: 2017:30

Departement/myndighet: Socialdepartementet

Utfärdad: 2017-02-09

Ändrad: t.o.m. SFS 2024:90

Ändringsregister: [SFSR \(Regeringskansliet\)](#)

17 kap. Avgifter

Uttag av avgifter

1 § Vårdavgifter och avgifter med anledning av att patienter uteblir från avtalade besök får tas ut enligt grunder som regionen eller kommunen bestämmer.

Patienter som omfattas av en regions eller en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 8 kap. 1-3 §§ respektive 12 kap. 1 och 2 §§ och 14 kap. 1 § ska behandlas lika.

Första stycket gäller inte i den mån annat är särskilt föreskrivet. *Lag (2019:973)*.

2 § Regionen får för sluten vård fastställa avgiftsnivåer i olika inkomstintervall och besluta om vilka regler om nedsättning av avgiften som ska gälla. Avgiften för sluten vård får för varje vård dag uppgå till högst 0,0023 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken, avrundat nedåt till närmaste tiotal kronor. *Lag (2019:973)*.

3 § Av patienter som är 85 år eller äldre får vårdavgifter och andra avgifter för sådan vård och sådana förbrukningsartiklar som avses i 6 § inte tas ut.

4 § Har upphävts genom *lag (2017:616)*.

5 § Avgiften tas ut av patientens förmyndare om patienten är under 18 år när vården ges eller patienten uteblir från ett avtalat besök. Om det finns flera förmyndare svarar de solidariskt för avgiften. Avgiften får tas ut av den underårige om det finns särskilda skäl.

Högekostnadsskydd för avgifter till regioner

6 § För den enskilde får följande poster tillsammans under ett år, räknat från det första tillfälle då avgift betalats, uppgå till högst 0,025 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken, avrundat nedåt till närmaste femtiotal kronor, eller det lägre belopp som bestämts av regionen:

1. vårdavgifter som avser öppen vård enligt denna lag i andra fall än som avses i 8 § första stycket 1,
2. avgifter för förbrukningsartiklar som avses i 8 kap. 9 §, och
3. avgifter för tandvård som avses i 8 a § tandvårdslagen (1985:125).

Vid beräkning av avgiftsbefrielse enligt första stycket ska även sådana avdrag som har gjorts enligt 7 § andra stycket lagen (2013:513) om ersättning för kostnader till följd av vård inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet medräknas.
Lag (2019:973).

7 § Har en förälder eller föräldrar gemensamt flera barn under 18 år i sin vård, får barnen gemensamt avgiftsbefrielse när kostnaderna för avgifter och gjorda avdrag enligt 6 § sammanlagt uppgår till det belopp som avses där. Sådan avgiftsbefrielse gäller även för barn som under den tid som avses i 6 § fyller 18 år.

Med förälder avses även familjehemsförälder. Som förälder räknas även den med vilken en förälder stadigvarande sammanbor och som är eller har varit gift med eller har eller har haft barn med föräldern.

Högekostnadsskydd för avgifter till kommuner

8 § För den enskilde får avgifter för följande poster tillsammans per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken:

1. vård enligt 12 kap. 1 eller 2 § eller 14 kap. 1 §,
2. förbrukningsartiklar enligt 12 kap. 6 §, och
3. hemtjänst och dagverksamhet enligt 8 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453).

Avgifterna får dock inte uppgå till ett så stort belopp att den enskilde inte förbehålls tillräckliga medel av sitt avgiftsunderlag för sina personliga behov och andra normala levnadskostnader (förbehållsbelopp). När avgifterna fastställs, ska kommunen dessutom försäkra sig om att den enskildes make eller sambo inte drabbas av en oskäligt försämrad ekonomisk situation.

Vid beräkning av avgiftsunderlag och förbehållsbelopp enligt andra stycket ska 8 kap. 3, 4, 7 och 8 §§ socialtjänstlagen tillämpas. *Lag (2017:616)*.

21. Bilaga 4. Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

FS nr: 1993:387

Departement/myndighet: Socialdepartementet

Utfärdad: 1993-05-27

Ändrad: t.o.m. SFS 2024:84

Övrig text: Rättelsesida 2021:737 har iakttagits

Ändringsregister: [SFSR \(Regeringskansliet\)](#)

Avgifter m.m.

18 § Av dem som enligt beslut av Försäkringskassan är berättigade att få assistansersättning enligt 51 kap.

socialförsäkringsbalken får avgift för personlig assistans tas ut inom ramen för sådan ersättning. *Lag (2010:480)*.

19 § Skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter får tas ut av dem som har hel allmän ålderspension, hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer. Avgifterna får dock inte överstiga kommunens självkostnader. Kommunen ska se till att den enskilde får behålla tillräckliga medel för sina personliga behov. *Lag (2010:480)*.

20 § Om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av denna lag, är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

20 a § Inspektionen för vård och omsorg får ta ut en avgift för ansökningar om tillstånd enligt 23 §. *Lag (2018:1155)*.

21 § I andra fall än som anges i 18--20 §§ får avgifter eller ersättning för kostnader inte tas ut för insatser enligt denna lag.

22. Bilaga 5. Förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade

SFS nr: 1993:1090

Departement/myndighet: Socialdepartementet

Utfärdad: 1993-10-07

Ändrad: t.o.m. SFS 2022:1228

Ändringsregister: [SFSR \(Regeringskansliet\)](#)

Avgifter m.m.

5 § Föreskrifterna i 6 kap. 2 - 4 §§ socialtjänstförordningen (2001:937) om föräldrars skyldighet att bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem skall gälla även när ett barn får vård i ett annat hem med stöd av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Förordning (2001:938).

6 § Vid bedömningen av den enskildes personliga behov enligt 19 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade skall även beaktas kostnader på grund av funktionshindret som inte täcks på annat sätt.

23. Bilaga 6. PFS 2018:10 Pensionsmyndighetens föreskrifter om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostadskostnad för år 2023 (2014:11)

Beslutade av Pensionsmyndighetens styrelse den 18 november 2022.

Med stöd av 3 § första stycket 3 förordningen (2009:1175) med vissa bemyndiganden för Pensionsmyndigheten föreskriver Pensionsmyndigheten följande.

1 § Denna författning tillämpas vid beräkning av bostadskostnad i samband med prövning av rätt till bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd enligt socialförsäkringsbalken.

2 § Kostnader för en bostads uppvärmning och för uppvärmning av vatten beräknas schablonvis för år på följande sätt för län och kommuner enligt bilaga till denna författning.

Zon I 243 kronor per kvadratmeter bostadsyta
Zon II 208 kronor per kvadratmeter bostadsyta
Zon III 265 kronor per kvadratmeter bostadsyta
Zon IV 285 kronor per kvadratmeter bostadsyta

Om den avtalade hyran eller fastställda årsavgiften för en bostad omfattar kostnader för uppvärmning av bostaden men däremot inte avgift för uppvärmning av varmvatten, ska varmvattenkostnaden beräknas schablonvis till 89 kronor per kvadratmeter bostadsyta och år. Om den avtalade hyran eller fastställda årsavgiften för en bostad inte omfattar kostnader för uppvärmning av bostaden men däremot avgift för uppvärmning av varmvatten, ska avdrag från schablonen göras med 89 kronor per kvadratmeter bostadsyta och år.

3 § Kostnader för en bostads hushållsel som ingår i den avtalade hyran respektive fastställda årsavgiften beräknas schablonvis till 5,40 kronor per kvadratmeter bostadsyta och månad, dock högst till 648 kronor i månaden.

Kostnader för en bostads vattenförbrukning som inte ingår i den avtalade hyran respektive fastställda årsavgiften beräknas schablonvis till 67 kronor per kvadratmeter bostadsyta och år. Kostnader för sophämtning som inte ingår i den avtalade hyran respektive fastställda årsavgiften beräknas schablonvis till 23 kronor per kvadratmeter bostadsyta och år. 4 § Driftskostnader för ett småhus, förutom uppvärmningskostnader, såsom kostnader för vatten och avlopp, sophämtning, underhåll och försäkringar, beräknas schablonvis till 330 kronor per kvadratmeter bostadsyta och år.

Zon I Jämtlands län Dalarnas län: Malungs och Älvdalens kommuner Norrbottens län Värmlands län: Torsby kommun Västerbottens län utom Nordmalings, Robertsfors och Umeå kommuner Västernorrlands län: Sollefteå och Ånge kommuner

Zon II Gävleborgs län Dalarnas län utom Malungs och Älvdalens kommuner Värmlands län utom Forshaga, Grums, Hammarö, Karlstads, Kils, Kristinehamns, Säffle och Torsby kommuner Västerbottens län: Nordmalings, Robertsfors och Umeå kommuner Västernorrlands län utom Sollefteå och Ånge kommuner Västmanlands län: Fagersta, Norbergs och Skinnskattebergs kommuner Örebro län: Hällefors, Karlskoga, Lindesbergs, Ljusnarsbergs och Nora kommuner

Zon III Hallands län: Hylte kommun Jönköpings län Kalmar län utom Borgholms och Mörbylånga kommuner Kronobergs län Stockholms län Södermanlands län Uppsala län Värmlands län: Forshaga, Grums, Hammarö, Karlstads, Kils, Kristinehamns och Säffle kommuner Västmanlands län utom Fagersta, Norbergs och Skinnskattebergs kommuner Västra Götalands län utom Göteborgs, Härryda, Kungälv, Lysekils, Munkedals, Mölndals, Partille, Orusts, Sotenäs, Stenungssunds, Strömstads, Tanums, Tjörns, Uddevalla och Öckerö kommuner Örebro län utom Hällefors, Karlskoga, Lindesbergs, Ljusnarsbergs och Nora kommuner Östergötlands län

Zon IV Blekinge län Gotlands län Hallands län utom Hylte kommun Kalmar län: Borgholms och Mörbylånga kommuner Skåne län Västra Götalands län: Göteborgs, Härryda, Kungälv, Lysekils, Munkedals, Mölndals, Partille, Orusts, Sotenäs, Stenungssunds, Strömstads, Tanums, Tjörns, Uddevalla och Öckerö kommuner.

-
1. Denna föreskrift träder i kraft den 28 november 2022 och tillämpas på bostadskostnader som avser tid från och med den 1 januari 2023.
 2. Genom denna föreskrift upphävs Pensionsmyndighetens föreskrifter (PFS 2014:11) om uppskattning av kostnader för en bostads uppvärmning, hushållsel och övrig drift vid beräkning av bostadskostnad.
 3. Äldre föreskrifter gäller för beräkningar av bostadskostnad avseende ersättningsperioder före 2023. PFS 2022:6

24. Bilaga 7. Underlag för rutiner kring omhändertagande av avlidna

Ny Riktlinje – Förvaring och transport av avlidna för Västra Götalandsregionen och länets kommuner 2021-06-14 uppdaterad 2022-05-09

Enligt 2 kap. Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) innefattas det i hälso- och sjukvård att ta hand om avlidna. Vidare utgår denna riktlinje från Hälso- och Sjukvårdsavtalet i Västra Götaland.

De som är inskrivna i den kommunala hälso- och sjukvården innefattas av kommunens ansvar enligt lag. Hantering av avlidna utanför den kommunala hälso- och sjukvården är Västra Götalandsregionen ansvar.

Västra Götalandsregionen (VGR) har för avsikt att tillhandahålla bårhusplatser för de kommuner som så önskar.

Att ta hand om och stå för transport och förvaring, inklusive kostnad, av avlidna ingår i respektive huvudmans ansvarsområde. Regionens eller kommunernas ansvar upphör när kroppen lämnats ut för kistläggning eller motsvarande. Det ingår alltså inte i ansvaret att transportera stoftet från bårhus till ceremonilokal. Innan kistläggningen, då den avlidne läggs i kistan, sker dock ett visst omhändertagande. För ytterligare information se Vårdhandboken.

Kroppen ska tas om hand på ett värdigt sätt av respektive sjukvårdshuvudmans personal, vare sig det sker hos kommun eller region. De efterlevande ska visas hänsyn och omtanke. Den avlidnes kultur och religion ska beaktas.

De åtgärder i samband med ett dödsfall som måste vidtas och inte kräver medverkan av läkare skall utföras av den huvudman som har ansvaret för hälso- och sjukvården i det enskilda fallet. Det är läkarens ansvar att konstatera dödsfall. Efter överenskommelse kan sjuksköterska utföra den kliniska undersökningen inför att fastställa att döden har inträtt, förutsatt att dödsfallet är förväntat.

Syftet med denna riktlinje är att tydliggöra ansvarsfördelning, inklusive kostnader, gällande transport och bårhusförvaring för att uppnå en jämlik bårhusverksamhet med gemensamma riktlinjer inom Västra Götalands län.

Parter för denna riktlinje är Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götalands län.

Målgruppen för riktlinjen är personal inom verksamheter när personer avlider och där kommunen är sjukvårdshuvudman.

Kommunen ska enligt 12 kap. 1 § HSL erbjuda hälso- och sjukvård åt personer med beslut om särskilt boende, bostad med särskild service samt under vistelsetiden åt personer med beslut om dagverksamhet, (SoL), samt i daglig verksamhet, (LSS). Kommunen har även ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende enligt gällande hälso- och sjukvårdsavtal. Kommunens ansvar i samband med dödsfall följer hälso- och sjukvårdsansvaret och regleras i föreskriften HSLF-FS 2015:15.

Kommunen ansvarar i dessa fall, i sin roll som vårdgivare, för förvaring av den avlidna i avvaktan på kistläggning. Det finns inget lagkrav på att kommunen ska tillhandahålla ett bårhus. Det är dock kommunens ansvar att se till att den avlidna blir transporterad till, och förvarad i, ett kylt utrymme i väntan på kistläggning.

För de anhöriga är det i allmänhet en fördel att den avlidna finns kvar på det särskilda boendet eller i sin bostad till dess att kistläggning sker. Oavsett när dödsfallet inträffar bör kommunen i normalfallet inte flytta den avlidne från bostaden, utan ge de anhöriga tillfälle att komma till platsen och vidta de arrangemang de önskar även om detta tar någon eller några dagar (Svenska kommunförbundets cirkulär 1994:227).

Västra Götalandsregionen ansvarar för transport, inklusive kostnad, till och från sjukhus för obduktion eller borttagande av explosiva implantat. Detta även om patienten ingår i kommunens hälso- och sjukvårdsansvar (SOSFS 2005:10). Av regionen anvisad transportör ska anlitas vid detta tillfälle för transport till bårhus. I vissa fall kan borttagande av implantat ske lokalt av primärvårdsläkare.

Region och kommun ska upphandla transporttjänst enligt gällande lagstiftning, om den inte utförs i egen regi. Ett avtal måste således finnas mellan transportören, vanligtvis en begravningsentreprenör, och regionen/kommunen. Huvudmannens personal avropar transporttjänsten i samband med dödsfallet.

Fakturan från entreprenören ska tillställas beställaren d.v.s. kommunen eller regionen. För dessa kostnader kan kommunen med stöd av 17 kap. 1-5 § hälso- och sjukvårdslagen ta ut avgifter från dödsboet. En sådan avgift måste fastställas på samma sätt som övriga avgifter, det vill säga i respektive fullmäktige och får ej överstiga den faktiska kostnaden. Avgiften ingår inte i den kommunala maxtaxan för äldreomsorg.

Inte i något fall har vårdgivaren ansvar för att transportera stoftet från bårhus till lokalen för förvaring och visning eller ceremonilokal. Anhöriga, närstående eller annan som ordnar med begravningen är ansvarig för detta. I de fall där företrädare saknas för dödsboet etablerar ansvarig vårdgivare, ofta den läkare som konstaterat dödsfall, kontakt med kommunen för vidare hantering av dödsboet.

Anhöriga, närstående eller annan som ordnar med begravningen kan välja att själva ta över ansvaret och beställa transport till bårhus. I detta fall uppstår ett avtalsförhållande och ett betalningsansvar direkt mellan dödsboet och transportören, utan att huvudmannen berörs. Detta även om kommunens personal varit behjälplig i kontakten med transportör, enligt överenskommelse med anhörig. Huvudmannens ansvar upphör när kroppen, på de anhörigas uppdrag, lämnas ut till transportören. När anhöriga gör nu beskrivet val ska huvudmannen klargöra för dem när huvudmannens ansvar upphör och vad beslutet innebär. Dvs. att transportören i dessa fall ska fakturera dödsboet. Anhörigas val samt vidtagna åtgärder ska dokumenteras av kommunen.

Vid transport av avliden ska en bårhusremiss följa med den avlidne. Det är vårdhuvudmannen som ansvarar för att fylla i bårhusremissen och skicka med den vid transport. Bårhusremiss görs genom att använda "Bårhusremiss vid dödsfall". Där ifylles även uppgifter för fakturering, såsom fakturaadress och referens. Blanketten återfinns på www.vardsamverkan.se

Kostnader för omhändertagande och bårhus

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har i cirkulär nr 2005:52, "Underlag för rutiner kring omhändertagande av avlidna", tagit fram rutiner kring omhändertagande av avlidna. Av cirkulär nr 12:2, "Kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård", framgår kommunernas betalningsansvar för viss hälso- och sjukvård.

Vid förändrade förutsättningar med tillhörande högre kostnader förbehåller sig Västra Götalandsregionen rätten att årligen justera priset. Tillkommer inga förändrade förutsättningar sker en uppräknings av kostnaden i enlighet med SKR:s prisindexuppräknings (för närvarande ca 2%). Balsamering av avlidna utförs i första hand på uppdrag av dödsboet. Kostnaden för detta debiteras dödsboet.

Kostnad (exkl. moms) för bårhusplats, exklusiv transport

Enligt 10 § Begravningslag (1990:1144) skall stoftet efter en avliden eller en dödfödd kremeras eller gravsättas snarast möjligt och senast en månad efter dödsfallet. 2022 års kostnad för en bårhusplats inom Västra Götalandsregionen uppgår till 2449 kr. I kostnaden ingår personal, lokal, utrustning samt övriga kostnader för hantering i upp till 30 dygn. Varje ytterligare påbörjad 14-dygnperiod debiteras med 2449 kr.

Närhetsprincipen gäller, men närståendes önskemål om bårhus ska beaktas. Vid platsbrist eller ombyggnation förbehåller sig regionen att kunna anvisa annat bårhus, än vad som följer av närhetsprincipen. Respektive vårdgivare ska informera kommunernas transportörer om förvaringsplatsernas öppettider och regelverk.

Fakturan får endast avse ersättning inom ramen för denna riktlinje. Fakturan får inte avse oavslutade tjänster. All fakturering sker månadsvis i efterskott. Fakturerat pris för tjänsterna ska följa denna riktlinje. Betalning sker 30 dagar efter fakturans ankomstdag och godkännande. Rätten till ersättning har förfallit om kravet inte har fakturerats tre (3) månader efter det att tjänsten avslutades. Dröjsmålsränta enligt räntelag stadgad räntesats.

Hantering av tvister sker i enlighet med Hälso- och sjukvårdsavtalets riktlinjer och rutiner.

Revidering, och kontinuerlig uppdatering utifrån gällande författningar och lagstiftning, av denna riktlinje sker i samråd med Väst Kom och VGR.

Göteborg, dag som ovan

För Västra Götalandsregionen
Kaarina Sundelin,
T.f. Hälso- och sjukvårdsdirektör

För VästKom
Helena Söderbäck, T.f. VD,
Västkom

25. Bilaga 8. Ersättningar och villkor vid familjehemsvård av barn, unga och vuxna, vårdnadsöverflyttningar m.m. för år 2024

CIRKULÄR 23:50

Cirkuläret syftar till att ge stöd och vägledning för handläggare och beslutsfattare i kommuner gällande handläggningen av ärenden som rör familjehemsvård. Eftersom det är generella rekommendationer bör de ses som ett stöd för utvecklande av kommunens egna riktlinjer för handläggningen av dessa ärenden.

I cirkuläret finns tabeller med aktuella belopp för arvode och omkostnader för år 2024.

Cirkulär finns att hämta under cirkulär på SKR:s hemsida www.skr.se

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har inte möjlighet att ge råd avseende ersättningar i enskilda ärenden. Råd och stöd ges däremot avseende mer generella frågeställningar.

SKR:s rådgivning är enbart avsedd för företrädare för kommunen vilket innebär att privata företag inte omfattas av SKR:s rådgivning. Familjehem kan inte konsultera SKR utan hänvisas till berörd kommun.

Sveriges Kommuner och Regioner, Avdelningen för Vård och omsorg

Åsa Furén-Thulin

26. Bilaga 9. Övriga underlag för beräkning

Socialstyrelsen

Socialstyrelsens meddelandeblad Nr 9/2023 – Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen, www.Socialstyrelsen.se

Kommunal primärvård i annan kommun

För sjukvård som utgår ifrån beslut av sjuksköterska och behandling som beslutas av arbetsterapeut eller fysioterapeut, rekommenderas kommunerna att under 2024 följa det belopp som fastställts av Samverkansnämnden för Västra Sjukvårdsregionen. Beloppet finns på www.vastkom.se 2024